

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра державно-правових дисциплін та українознавства

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ
(ОСНОВИ РИМСЬКОГО ПРАВА)
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми *Право*
за спеціальністю *081 «Право»*
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми 2024

Розробник: Сілюченко Кароліна Миколаївна, асистент кафедри ДПД та українознавства
Бондар Наталія Анатоліївна, доцент кафедри ДПД та українознавства,
доктор філософії зі спеціальності 081 Право

Розглянуто, схвалено
/та затверджено на
засіданні кафедри
державно-правових
дисциплін та
українознавства
(назва кафедри)

протокол від 11.06 № 12

Завідувач
кафедри

(підпис)

Світлана ШЕСТАКОВА

(прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Микола КУРИЛО

(підпис)

(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

Олег РОГОВЕНКО

(підпис)

(ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

Віта ТКАЧЕНКО

(підпис)

(ПІБ)

Микола МИХАЙЛІЧЕНКО

(підпис)

(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Н. Баб
(підпис)

Маріє Барексія
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 20.06 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ				
1	Назва ОК	ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ (ОСНОВИ РИМСЬКОГО ПРАВА)		
2	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра ДПД та українознавства		
3	Статус ОК	Обов'язковий		
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для	Освітньо-професійна програма «Право» за спеціальністю 081 «Право»		
5	ОК може бути запропонований для			
6	Рівень НРК	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень		
7	Семестр та тривалість вивчення	Денна форма навчання: 2 семестр Заочна форма навчання: 1-й курс		
8	Кількість кредитів ЄКТС	3 кредита ЄКТС		
9.1	Загальний обсяг годин для <u>денної</u> форми навчання та їх розподіл – 90 годин	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
		Лекційні – 14 годин	Практичні /семінарські - 30 годин	Лабораторні – 46 годин
9.2	Загальний обсяг годин для <u>заочної</u> форми навчання та їх розподіл – 75 годин	Контактна робота (заняття)		Самостійна робота
		Лекційні – 4 години	Практичні /семінарські – 4 години	Лабораторні – 67 години
	Мова навчання	Державна (українська)		
	Викладач/Координатор освітнього компонента	Сілюченко Кароліна Миколаївна, асистент кафедри ДПД та українознавства Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 119 г Бондар Наталія Анатоліївна, доктор філософії зі спеціальності 081 Право, доцент Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 114 г		
	Контактна інформація	karolinarom2000@ukr.net ashatana2010@ukr.net		
	Загальний опис освітнього компонента	Розвиток громадянського суспільства в Україні як одне з пріоритетних завдань, що постали перед українською спільнотою на початку XXI століття, потребує для свого успішного вирішення використання всіх можливих ресурсів(засобів), які слугуватимуть зростанню рівня правосвідомості та правової культури громадян держави. Серед зазначених засобів провідну роль відіграють ті, що за своєю природою, походженням і призначенням мають відношення до цивілістики, прямо чи опосередковано слугують ефективному правовому регулюванню приватноправових відносин. Зважаючи на історичне значення рецепції римського права у правових системах країн континентальної Європи, до числа яких належить і Україна, вивчення навчальної дисципліни «Основи римського права» слід вважати важливою та невід'ємною частиною правової освіти студентів і, відповідно, одним з інструментів позитивної трансформації вітчизняного громадянського суспільства. Римське приватне право небезпідставно вважається значним і величним досягненням світової культури, яке піднесло юридичну справу на верхівку людського духу і моральності.		
	Мета освітнього компонента	<i>Мета освітнього компонента:</i> ознайомлення з історією виникнення і розвитку римського приватного права, його джерелами, змістом, історичним і сучасним значенням.		
	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими	1. Освітній компонент базується на таких курсах, як Загальна теорія та філософія права, Історія держави та права України та		

	освітніми компонентами ОП	зарубіжних країн. 2. Освітній компонент є основою для цивілістичних курсів, як Цивільне право, Сімейне право, Цивільний процес.
	Політика академічної доброчесності	<p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету; (ч.5 ст. 48 проекту Закону України «Про освіту»); – арешт або обмеження волі, або позбавлення волі, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю із штрафом.
	Посилання на курс у Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=749

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)								Як оцінюється РНД?
	РН2	РН3	РН4	РН5	РН6	РН8	РН18	РН19	
ДРН1. Застосовувати набуті знання, вміння, навички й традиції римського права, а також навички науково-історичного аналізу норм римського адміністративного та цивільного права, сімейні правовідносини, виникнення основних правових інститутів цивільного та кримінального права тощо на практиці.	X				X	X	X	X	Проведення модульного контролю
ДРН2. Виявляти та аналізувати вплив римського права на законодавство Східної, Західної Європи та України		X	X		X				Проведення модульного контролю
ДРН3. Самостійно робити висновки, поповнювати свої професійні знання для здійснення ефективної правової діяльності, робити історико-правові прогнози на основі знань римського права.	X					X	X		Проведення модульного контролю
ДРН4. Здатність до критичного та системного аналізу, порівняння правових явищ римського приватного права і застосування набутих знань у професійній діяльності.			X	X	X			X	Проведення модульного контролю

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Денна/заочна форма навчання

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література
	Аудиторна робота			Само- стійна робота	
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
<p>Тема 1. Поняття, предмет та система римського права. План. 1. Предмет «Основи римського права». Основні етапи розвитку публічного та приватного права в Римській державі. Система римського права (цивільне право – jus civile , право народів — jus gentium , преторське право – jus praetorium). 2. Порівняльна характеристика римського приватного та публічного права. Рецепція римського права в країнах Західної та Центральної Європи. Роль римського приватного права в правових системах феодальних та сучасних держав. Значення римського приватного права на сучасному етапі.</p>	2/2	2/-		4/6	1,2,3,4,5,6,7,10
<p>Тема 2. Джерела римського права. План. 1. Поняття та види джерел римського права. Історія держави та права в Стародавньому Римі. Звичаєве право (mores majorum, consuetude). Постанови народних зборів (lex — leges). Постанови сенату (senatus consulta). Едикти магистрів. Преторське право (jus dicere). Кодифікація преторського права. Взаємовідносини між цивільним та преторським правом. 2. Діяльність юристів Стародавнього Риму. Основні напрями діяльності юристів на різних етапах розвитку держави та права. Імператорські конституції (едикти, рескрипти, декрети, мандати). Закони 12 таблиць. Кодифікації римського права. Кодифікація при Юстиніані. Codex Iustinianus Дигести, Інституції Юстиніана, Новели Юстиніана. Принципи цитування цих збірок.</p>	-/-	2/2		4/6	1,2,3,4,5,9
<p>Тема 3. Вчення про позов. План. 1. Виникнення в Римі державного суду. Легісаційний, формулярний та екстраординарний процеси. Преторська формула - стадії силового процесу. Іntenція, демонстрація, кондемнація - як частини формули. 2. Поняття та види позовів. Речовий та особистий позов. Позов за аналогією. Позов з фікцією.</p>	2/-	2/-		4/6	1,2,3,4,5

<p>Кондикції. Позови старого права. Абсолютний та відносний захист.</p> <p>3. Особливі засоби преторського захисту (інтердикти, стипуляція, введення у володіння). Реституція. Позовна давність. Терміни позовної давності. Виникнення обставин, які переривали і зупиняли течію строків позовної давності.</p>					
<p>Тема 4. Поняття особи в римському праві.</p> <p>План.</p> <p>1. Поняття суб'єкта права. Правоздатність і дієздатність. Обмеження дієздатності. Цивільна честь. Опіка і піклування.</p> <p>2. Поділ населення Римської держави (суб'єктів права) за станом свободи, сімейним станом, статусом громадянина.</p> <p>3. Правове становище глави та членів римської родини.</p> <p>4. Правове становище римських громадян, латинів, перегринів, рабів, вільновідпущеників та колонів та особливості його набуття. Втрата стану громадянства.</p> <p>5. Юридичні особи. Умови виникнення юридичних осіб.</p>	2/-	2/-	4/6	1,2,3,4,5	
<p>Тема 5. Сімейні правовідносини.</p> <p>План.</p> <p>1. Римська сім'я. Особи свого права та особи чужого права. Агнатське і когнатське споріднення. Ступінь споріднення.</p> <p>2. Шлюб та його види. Законний римський шлюб і шлюб, що укладався між перегинами та іншими вільними. Конкубінат. Укладання шлюбу. Припинення шлюбу.</p> <p>3. Особисті і майнові відносини подружжя (при шлюбі: - з чоловічою владою; - без чоловічої влади).</p> <p>4. Правові відносини батьків і дітей. Батьківська влада. Зміст батьківської влади. Припинення батьківської влади. Стосунки між матір'ю і дітьми.</p>	-/-	2/2	3/6	1,2,3,4,5	
<p>Тема 6. Речі як об'єкти права.</p> <p>План.</p> <p>1. Поняття речового і зобов'язального права. Відмінність речового права від зобов'язального. Види речових прав.</p> <p>2. Поняття і види речей. Речі прості та складні, споживні та неспоживні, головні та додаткові, рухомі та нерухомі, манципні та неманципні, тілесні та безтілесні. Індивідуально визначені та родові, що знаходяться в обороті та вилучені з обороту.</p>	2/-	2/-	3/6	1,2,3,4,5	
<p>Тема 7. Поняття та види володіння.</p> <p>План.</p> <p>1. Поняття володіння. Види володіння. Цивільне, похідне, добросовісне і недобросовісне, преторське, правомірне і неправомірне володіння.</p> <p>2. Виникнення і припинення володіння.</p>	-/-	2/-	3/6	1,2,3,4,5	

<p>Передача володіння короткою рукою. Самовільне захоплення володіння. Припинення володіння.</p> <p>3. Захист володіння. Інтердикти для повернення втраченого володіння.</p>					
<p>Тема 8. Право власності.</p> <p>План.</p> <p>1. Виникнення і розвиток інституту права власності в Стародавньому Римі. Поняття і зміст права власності. Право володіння. Право користування. Право розпорядження. Обмеження права власності.</p> <p>2. Види права власності. Преторська або бонітарна власність. Власність перегринів. Спільна власність.</p> <p>3. Набуття і втрата права приватної власності. Первісні і похідні способи набуття права власності. Захист права власності. Негаторний позов. Публіціанський позов. Добросовісний і недобросовісний відповідач.</p>	2/-	2/-	3/6	1,2,3,4,5,8	
<p>Тема 9. Право на чужі речі.</p> <p>План.</p> <p>1. Виникнення, поняття і види прав на чужі речі. Сервітути: поняття і види. Земельні сервітути. Особисті сервітути.</p> <p>2. Виникнення, втрата і захист сервітутів. Емфітевзис і суперфіцій. Заставне право. Фідуціарна угода, ручна застава, іпотека.</p>	-/-	2/-	3/6	1,2,3,4,5	
<p>Тема 10. Поняття зобов'язального права.</p> <p>План.</p> <p>1. Поняття зобов'язання та його роль у цивільному обороті. Зобов'язання альтернативні і родові. Подільні і неподільні зобов'язання. Підстави виникнення зобов'язань. Юридичні факти: дії і події. Сторони в зобов'язанні.</p> <p>2. Договори та позадоговірні зобов'язання. Виникнення зобов'язань. Наслідки невиконання зобов'язань. Вина. Види цивільне — правової відповідальності (особиста, майнова, позадоговірна). Підстави звільнення боржника від відповідальності.</p> <p>3. Забезпечення зобов'язань. Засоби забезпечення зобов'язань. Припинення зобов'язань. Заміна виконання. Прощення боргу. Залік.</p>	2/-	2/-	3/6	1,2,3,4,5	
<p>Тема 11. Загальні положення про договір.</p> <p>План.</p> <p>1. Поняття та види договорів. Вербальні, літеральні, реальні, консенсуальні та безіменні договори. Законність договору.</p> <p>2. Умови дійсності договорів. Законність договору. Воля сторін і способи її виявлення. Зміст договору. Строки. Мета договору. Тлумачення договору. Укладення договору. Представництво.</p>	-/-	2/-	3/6	1,2,3,4,5,8	

<p>Тема 12. Окремі види договірних зобов'язань. План.</p> <p>1. Поняття зобов'язань з контрактів та пактів. Вербальні договори. Літеральні (письмові) договори. Реальні контракти. Позика. Морська позика. Договір позички. Права і обов'язки позичкодавця та позичальника. Відмінність договору позики від позички. Договір схову.</p> <p>2. Консенсуальні контракти. Договір купівлі - продажу. Договір найму. Договір найму послуг. Договір підряду. Договір морського перевезення. Договір доручення. Договір товариства.</p> <p>3. Безіменні контракти. Договір міни. Оціночний договір. Інспекція.</p> <p>Пакти і їх види. Пакти, які позбавлені позовного захисту. Пакти, які забезпечені позовним захистом (приєднані, преторські, імператорські).</p>	-/-	2/-		3/6	1,2,3,4,5
<p>Тема 13. Позадоговірні зобов'язання. План.</p> <p>1. Поняття позадоговірних зобов'язань.</p> <p>2. Зобов'язання ніби з договорів. Ведення чужих справ без доручення.</p> <p>3. Зобов'язання з безпідставного збагачення. Деліктні зобов'язання. Особиста образа. Крадіжка. Неправомірне знищення або пошкодження чужих речей. Пограбування. Зобов'язання ніби з деліктів (квазіделікти).</p>	-/-	2/-		3/5	1,2,3,4,5
<p>Тема 14. Спадкове право. Частина 1. План.</p> <p>1. Основні поняття спадкового права.</p> <p>2. Основні етапи розвитку римського спадкового права.</p> <p>3. Спадкування за давнім цивільним правом. Преторське спадкування. Спадкування за імператорськими законами. Спадкування в праві Юстиніана.</p> <p>Частина 2. План.</p> <p>1. Спадкування за заповітом.</p> <p>2. Спадкування за законом.</p> <p>3. Прийняття спадщини. Сингулярне наступництво.</p>	2/2	4/-		3/5	1,2,3,4,5
Всього	14/4	30/4		46/67	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Денна/заочна форма навчання

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кіл-ть годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кіл-ть годин	
ДРН1.	Застосовувати	- проведення лекційних та	11/2	- опрацювати та виконати	5/16

набуті знання, вміння, навички й традиції римського права, а також навички науково-історичного аналізу норм римського адміністративного та цивільного права, сімейні правовідносини, виникнення основних правових інститутів цивільного та кримінального права тощо на практиці.	практичних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - робота в групах, обговорення на заняттях дискусійних питань, виконання індивідуальних завдань.		завдання в практикумі по темі 1-3;	
ДРН2. Виявляти та аналізувати вплив римського права на законодавство Східної, Західної Європи та України	- проведення лекційних та практичних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - робота в групах, обговорення на заняттях дискусійних питань, виконання індивідуальних завдань.	11/2	- опрацювати та виконати завдання в практикумі по темі 4-12;	5/16
ДРН3. Самостійно робити висновки, поповнювати свої професійні знання для здійснення ефективної правової діяльності, робити історико-правові прогнози на основі знань римського права.	- проведення лекційних та практичних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - робота в групах, обговорення на заняттях дискусійних питань, виконання індивідуальних завдань.	11/2	- опрацювати та виконати завдання в практикумі по темі 1-14;	4/16
ДРН4. Здатність до критичного та системного аналізу, порівняння правових явищ римського приватного права і застосування набутих знань у професійній діяльності.	- проведення лекційних та практичних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - робота в групах, обговорення на заняттях дискусійних питань, виконання індивідуальних завдань.	11/2	- опрацювати та виконати завдання в практикумі по темі 1-3;	4/19
Всього годин		44/8		46/67

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

Денна форма навчання

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	Модуль 1 (теми 1-7)	35 балів/35%	До 7 тижня
1.1	Письмові контрольні роботи	10 балів /10%	щотижня
1.2	Тестування	10 балів /10%	щотижня
1.3	Робота з практикумом	15 балів/15%	щотижня
2	Модуль 2 (теми 8-14)	35 балів/35%	До 15 тижня
3.1	Письмові контрольні роботи	10 балів /10%	щотижня
3.2	Тестування	10 балів /10%	щотижня
3.3	Підготовка та захист ситуативних завдань	15 балів/10%	13-14 тиждень
5	Іспит – теоретичні та тестові питання	30 балів/30%	За розкладом

Заочна форма навчання

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	Модуль 1 (теми 1-7)	35 балів/35%	За розкладом
1.1	Письмові контрольні роботи	10 балів /10%	За розкладом
1.2	Тестування	10 балів /10%	За розкладом
1.3	Робота з практикумом	15 балів/15%	За розкладом
2	Модуль 2 (теми 8-14)	35 балів/35%	За розкладом
3.1	Письмові контрольні роботи	10 балів /10%	За розкладом
3.2	Тестування	10 балів /10%	За розкладом
3.3	Підготовка та захист ситуативних завдань	15 балів/10%	За розкладом
5	Іспит – теоретичні та тестові питання	30 балів/30%	За розкладом

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Модуль 1	<10 балів	10-20	20-30 балів	35 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Модуль 2	<10 балів	10-20	20-30 балів	35 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Іспит – теоретичні та тестові питання	0-5 балів	5-15 балів	15-27 балів	27-30 балів
	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному	Студент недостатньо орієнтується в	Студент достатньо орієнтується в	Студент гарно орієнтується в теоретичному

	матеріалі, завдання не виконано	теоретичному матеріалі, завдання виконано з помилками	теоретичному матеріалі, завдання виконано	матеріалі, завдання виконано
--	---------------------------------	---	---	------------------------------

5.2.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
	Виконання завдань з практикуму	На кожне семінарське заняття
	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами протягом занять	Протягом всього семестру
	Проходження тестування та модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
	Усний зворотний зв'язок від викладача під час написання тез та підготовки мультимедійної презентації та виступу-інформування	До 15 тижня

Шкала оцінювання, що діє в Сумському національному аграрному університеті

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74	задовільно	
60-68		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основні джерела

Підручники, посібники

1. Римське право: підручник / Є. О. Харитонов, О. А. Підпригора. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 528 с
2. Римське приватне право: підручник/ відпов. ред. Р.А. Майданик, Є.О. Рябоконт. Київ: Алерта, 2023, 386 с. підручник
3. Макарчук, Володимир Степанович. Римське приватне право: навчальний посібник / В. С. Макарчук ; НУ "Львівська політехніка"; Ін-т права та психології. К.: Атіка; Х.: Право, 2015. 256 с.

4. Основи римського приватного права: підручник / ред.: В. І. Борисова, Л. М. Баранова. Харків: Право, 2008. 224 с.
5. Orzikh, Y. G. Introduction to the roman private law: methodological manual on the course of lectures in English for Law students and post-graduates of the National University "Odesa Academy of Law" / Y. G. Orzikh ; National University "Odesa Academy of Law". Odesa : Feniks, 2016. 136 p.

Методичне забезпечення

Бондар Н.А. Основи римського права: навчально-методичний посібник (програма, плани семінарських занять, завдання, рекомендації до самостійної роботи, тестові завдання, термінологічний словник) для студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання спеціальності 081 "Право" / укл. Н. А. Бондар. Суми: СНАУ, 2021.

Додаткові джерела

1. Бондар, Н. А. Вплив римського права на становлення правової системи Польщі: історико-правові аспекти. Приватне та публічне право. № : збірник наукових праць / СНАУ. Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2017. С. 3-8 .
2. Дебінський, А. Римське право і правова культура Польщі. Право України. 2012. №1/2. С. 395-403 .
3. Дихта, Наталя Миколаївна. Договір доручення за римським приватним правом та його рецепція у сучасному цивільному законодавстві України: дисертація / Н. М. Дихта. Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія», 2018. 216 с.
4. Рябоконт, Є. Генеза інституту правонаступництва у Римському приватному праві. Право України. 2016. №2. С. 131-139.
5. Харитонов, Є. Лекція професора Є. Харитонова: вступ до курсу " Основи Римського приватного права". Право України. 2013. №7. С. 210-221.

Інтернет ресурси

1. Загальнодержавна інформаційна мережа з питань європейського права. URL: https://minjust.gov.ua/azu_es_4_1
2. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>
3. Бібліотека Сумського національного аграрного університету. URL: <https://library.snau.edu.ua/>

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання	+		
Література є актуальною	+		

Рецензенти:

Член проектної групи ОП 081 Право Віта ТКАЧЕНКО
 (назва) (ПІБ) (підпис)

кафедри ДПД та
 українознавства доцент, Микола МИХАЙЛІЧЕНКО

Викладач кафедри _____
 (назва) (посада, ПІБ) (підпис)